

Reflexiones sobre el escenario pre y post 9N y el papel de la izquierda independentista

ENDAVANT (OSAN) :: 04/11/2014

El único agente activo por la autodeterminación se encuentra en el pueblo y CiU no es en ningún caso un aliado en la materialización de esta reivindicación.

[Català]

Davant la proximitat del 9-N, el caràcter obert de l'escenari i la confusió generada pel tacticisme dels partits «nacionalistes» sobre l'abans i el després del 9-N, així com sobre la pròpia data, **és decisiu que l'Esquerra Independentista actuï en una sola direcció** sobre la base d'una anàlisi que ens permeti incidir en la realitat a curt termini i mantenir, alhora, una línia estratègica de llarg termini.

Els objectius estratègics de l'Esquerra Independentista són la independència i el socialisme pels Països Catalans i pensem que qualsevol valoració sobre el procés sobiranista i el 9-N cal fer-la des d'aquest punt de vista i en funció del paper que aquests factors juguen en el nostre projecte global.

Creiem que hi ha uns punts previs a tenir en compte per a poder fer un anàlisi que no estigui interferit per apreciacions subjectives o immediatistes:

El procés sobiranista es dona en una part del país i no pot ni substituir ni obstaculitzar el procés de construcció nacional dels Països Catalans. La independència del Principat en sí no és l'objectiu del programa polític de l'Esquerra Independentista. Les valoracions sobre la conveniència o inconveniència de la independència del Principat en relació a aquests objectius estratègics no són pertinents perquè finalment el protagonisme i la decisió recauen sobre el poble i en cap cas és tasca de l'Esquerra Independentista obstaculitzar la materialització de la voluntat popular.

És important, també, fer una correcta caracterització del procés sobiranista per no perdre de vista el paper que juga en el procés d'alliberament nacional dels Països Catalans. Al nostre entendre, hi ha els següents elements a tenir en compte:

L'objectiu del govern de CiU no és l'autodeterminació del Principat, sinó canalitzar la mobilització social independentista cap a una negociació amb l'Estat espanyol.

Probablement, CiU no sigui l'únic actor que es conformaria amb una solució autonomista. Si CiU no ha desobeït ja per convocar la consulta des de la institució, no ho farà per proclamar la independència. Sense desobediència no hi ha independència i per realitzar aquest gest de ruptura **cal trencar vincles amb la burgesia principatina i el seu fetitxisme de les lleis**, l'ordre i la seguretat jurídica. No existeix un «procés legal». Perquè un procés d'autodeterminació fos legal ens hauríem de treure prèviament de sobre la pròpia ocupació espanyola. **Un procés legal és la negació del procés.** El conflicte nacional és un conflicte entre el poble i l'Estat. Si es nega a desobeir, la Generalitat es posa de banda de l'Estat. Com

a estructura burgesa d'Estat, la Generalitat no és la representació del poble de Catalunya sinó dels interessos de les classes dominants del Principat.

El govern autonòmic pretén descafeïnar la consulta per desactivar-la com a mandat democràtic al propi govern i poder seguir utilitzant la capacitat de mobilització de l'independentisme com a arma llancívola en el seu pols amb l'Estat.

La qüestió no és si la consulta que el govern proposa pel 9-N és tècnicament semblant a la que va prometre; la qüestió creiem que és:

Que **la pregunta està expressament dissenyada per deixar la porta oberta a una reformulació del pacte amb l'estat**, que és precisament la negació de l'exercici del dret d'autodeterminació. Que la consulta del 9-N no pot substituir en cap cas un referèndum d'autodeterminació. Que el govern va prometre que organitzaria una consulta i no ha preparat les passes tècnico-administratives necessàries per a fer-ho. La consulta del 9-N és, per tant, una prova de l'incompliment de les seves promeses. Que les rebaixes que l'actual proposta implica en relació a la que ha demanat el poble al carrer, més enllà de la valoració de la seva rellevància tècnica, es deuen a **la voluntat d'evitar el xoc de sobirania amb l'Estat espanyol**.

Aquesta darrera qüestió creiem que no té, com alguns voldrien, un valor purament simbòlic:

A llarg termini un plantejament així posa el procés en una via morta i es limita a postposar la rendició, ja que **no hi haurà independència sense desobediència**, és a dir, sense ruptura. A curt termini, aquest plantejament implica que si l'Estat impugna també aquest model de consulta, que és una opció molt i molt possible, no hi hauria cap tipus de consulta.

Davant d'aquesta eventualitat, el Govern està intentant canalitzar les energies reivindicatives populars cap a un escenari d'«eleccions plebiscitàries». Aquest escenari creiem que és inacceptable perquè:

Unes eleccions al Parlament de Catalunya no poden ser en cap cas plebiscitàries. S'hi voten molts altres aspectes de la gestió autonòmica. No hi ha cap garantia del compliment de les promeses electorals com demostra la història del sistema parlamentari català. L'única sortida en clau d'autodeterminació que podrien tenir unes eleccions d'aquest tipus seria una **Declaració Unilateral d'Independència. Unes elits polítiques incapaces de convocar una consulta «il·legal» són encara més incapaces de fer una declaració així.**

Els fets creiem que demostren, per tant, que:

L'únic agent actiu per l'autodeterminació es troba en el poble i que CiU no és en cap cas un aliat en la materialització d'aquesta reivindicació. Si l'actual full de ruta cap a la independència del Principat entra en una via morta, haurem d'estar preparats per posar damunt la taula una estratègia d'alliberament nacional pels Països Catalans a llarg termini, en la qual un referèndum és només un capítol o un instrument, però no l'objectiu estratègic. Aquesta estratègia ha de ser capaç d'aplegar els moviments populars al voltant d'un programa d'Unitat Popular que inclogui la independència dels Països Catalans com una de les seves reivindicacions bàsiques. De l'experiència d'aquests darrers dos anys caldrà

analitzar sobretot el resultat de l'aposta de l'independentisme al voltant del treball polític interclassista (referencialitat de l'ANC) i de la territorialitat (independència per fases). Al nostre entendre, hi ha hagut una incapacitat per a transformar aquests «sacrificis» ideològics en acumulació de força cap al projecte estratègic de l'esquerra independentista. Si la direcció política del procés per part de les elits del Principat és incapaç de materialitzar qualsevol ruptura amb Espanya, haurà quedat demostrat un cop més que **un procés popular com el que ha defensat històricament l'Esquerra Independentista és l'únic possible**. El procés popular que proposem és, a més, **l'únic que, en passar per sobre de les lleis espanyoles, passa per sobre també de les fronteres espanyoles** (entre comunitats i entre estats) i és part, per tant, del necessari procés de construcció nacional. Aquesta estratègia d'alliberament nacional ha de ser vàlida per a tot el territori dels Països Catalans i passa necessàriament per la desobediència i la ruptura. Tan en la conjuntura de curt termini (el propi 9-N) com en escenaris posteriors, l'Esquerra Independentista s'ha dotat d'un instrument (Independència per Canviar-ho tot) i d'una campanya (Desobeïm) que han suposat un primer intent de bastir un moviment autònom de les classes populars per a intervenir en l'onada mobilitzadora independentista. Aquest model creiem que ha de ser reforçat per tot el moviment si no es vol caure en el simple seguidisme del full de ruta de les classes dirigents.

Quines característiques ha de tenir aquest procés popular cap a la independència?

La socialització del programa de la Unitat Popular
La construcció del subjecte revolucionari que ha de materialitzar aquest programa
La creació d'estructures d'abast nacional que constitueixin una alternativa a les estructures institucionals existents
La creació d'organitzacions sectorials d'abast nacional en tots els àmbits
La socialització d'una estratègia concreta adreçada a l'enderrocament de l'Estat

De la crítica necessària a l'actual procés institucional **no n'hem de deduir que no cal esperar res de l'actual escenari polític. Al contrari, és ple d'oportunitats** perquè:

Posa en qüestió el marc polític imposat amb els pactes de la Transició. Atorga als actors principals (l'Estat i la Generalitat) un marge de maniobra molt limitat i per tant un gran risc de cometre errors. Dóna als sectors populars un protagonisme i una capacitat d'intervenció, pressió i desestabilització sense precedents des de la Transició.

Per tot això:

De cara a l'escenari concret del 9-N, cal promoure l'únic escenari que pot tancar o dificultar el desplegament d'un nou pacte entre Estat i Generalitat, és a dir, **una participació massiva en la consulta del 9-N en forma de vots a favor de la independència**. De cara als escenaris posteriors cal promoure **la mobilització massiva a favor de la independència dels Països Catalans en forma de lluita al carrer**.

Perquè aquests factors acabin donant els seus fruits en el camí cap a l'alliberament nacional i social dels Països Catalans, creiem que cal que el poble actuï autònomament de la burgesia i els seus partits des d'estructures de classe (és a dir, no transversals). Amb aquesta estratègia autònoma de les classes populars es pot aconseguir, a mitjà termini, convertir la reivindicació popular, l'experiència popular de la traïció dels líders i la indignació

acumulada, en un procés autèntic d'autodeterminació per sobre de les lleis espanyoles i de les fronteres (entre estats o entre autonomies) establertes per aquestes.

Aquest procés és tan difícil com sempre ho ha sigut. No hi ha dreceres en el camí cap a la independència i **pensem fermament que l'Esquerra Independentista no es pot deixar desorientar pels discursos que promouen un procés d'independència indolora i interclassista, de la mà de les mateixes elits que han dirigit durant dècades l'autonomisme. Un procés que, plantejat en la seva versió legalista, és impossible de materialitzar. El procés popular cap a la independència és un camí difícil, però creiem que és l'únic camí possible cap a la independència dels Països Catalans i la construcció d'una societat socialista i feminista, objectius polítics del nostre moviment.**

[Castellano]

Reflexiones sobre el escenario pre y post 9N y el papel de la izquierda independentista

Ante la proximidad del 9-N, el carácter abierto del escenario y la confusión generada por el tacticismo de los partidos «nacionalistas» sobre el antes y el después del 9-N, así como sobre la propia fecha, es decisivo que el Esquerra Independentista actúe en una sola dirección sobre la base de un análisis que nos permita incidir en la realidad a corto plazo y mantener, al mismo tiempo, una línea estratégica de largo plazo. Los objetivos estratégicos de la Izquierda Independentista son la independencia y el socialismo por los Países Catalanes y pensamos que cualquier valoración sobre el proceso soberanista y el 9-N hay que hacerla desde este punto de vista y en función del papel que estos factores juegan en nuestro proyecto global.

Creemos que hay unos puntos previos a tener en cuenta para poder hacer un análisis que no esté interferido por apreciaciones subjetivas o inmediatistas:

El proceso soberanista se da en una parte del país y no puede ni sustituir ni obstaculizar el proceso de construcción nacional de los Países Catalanes

La independencia del Principado en sí no es el objetivo del programa político de la Izquierda Independentista.

Las valoraciones sobre la conveniencia o inconveniencia de la independencia del Principado en relación a estos objetivos estratégicos no son pertinentes para que finalmente el protagonismo y la decisión recaen sobre el pueblo y en ningún caso es tarea de la Izquierda Independentista obstaculizar la materialización de la voluntad popular .

Es importante, también, hacer una correcta caracterización del proceso soberanista para no perder de vista el papel que juega en el proceso de liberación nacional de los Países

Catalans. A nuestro entender, están los siguientes elementos a tener en cuenta:

El objetivo del gobierno de CiU no es la autodeterminación del Principado, sino canalizar la movilización social independentista hacia una negociación con el Estado español. Probablemente, CiU no sea el único actor que se conformaría con una solución autonomista.

Si CiU no ha desobedecido ya para convocar la consulta desde la institución, no lo hará para proclamar la independencia. Sin desobediencia no hay independencia y para realizar este gesto de ruptura hay que romper vínculos con la burguesía principatina y su fetichismo de las leyes, el orden y la seguridad jurídica.

No existe un «proceso legal». Para que un proceso de autodeterminación fuera legal deberíamos sacar previamente de sobre la propia ocupación española. Un proceso legal es la negación del proceso.

El conflicto nacional es un conflicto entre el pueblo y el Estado. Si se niega a desobedecer, la Generalitat se pone de parte del Estado.

Como estructura burguesa de Estado, la Generalitat no es la representación del pueblo de Cataluña sino de los intereses de las clases dominantes del Principado.

El gobierno autonómico pretende descafeinar la consulta para desactivarla como mandato democrático al propio gobierno y poder seguir utilizando la capacidad de movilización del independentismo como arma arrojada en su pulso con el Estado.

La cuestión no es si la consulta que el gobierno propone para el 9-N es técnicamente similar a la que prometió; la cuestión creemos que es:

Que la pregunta está expresamente diseñada para dejar la puerta abierta a una reformulación del pacto con el estado, que es precisamente la negación del ejercicio del derecho de autodeterminación.

Que la consulta del 9-N no puede sustituir en ningún caso un referéndum de autodeterminación.

Que el gobierno prometió que organizaría una consulta y no ha preparado los pasos técnico-administrativas necesarias para hacerlo. La consulta del 9-N es, por tanto, una prueba del incumplimiento de sus promesas.

Que las rebajas que la actual propuesta implica en relación a la que ha pedido el pueblo en la calle, más allá de la valoración de su relevancia técnica, se deben a la voluntad de evitar el choque de soberanías con el Estado español.

Esta última cuestión creemos que no tiene, como algunos quisieran, un valor puramente simbólico:

A largo plazo un planteamiento así pone el proceso en una vía muerta y se limita a posponer la rendición, ya que no habrá independencia sin desobediencia, es decir, sin ruptura.

A corto plazo, este planteamiento implica que si el Estado impugna también este modelo de consulta, que es una opción muy, muy posible, no habría ningún tipo de consulta.

Ante esta eventualidad, el Gobierno está intentando canalizar las energías reivindicativas populares hacia un escenario de «elecciones plebiscitarias». Este escenario creemos que es

inaceptable porque:

Unas elecciones al Parlamento de Cataluña no pueden ser en ningún caso plebiscitarias. Se votan muchos otros aspectos de la gestión autonómica.

No hay ninguna garantía del cumplimiento de las promesas electorales como demuestra la historia del sistema parlamentario catalán

La única salida en clave de autodeterminación que podrían tener unas elecciones de este tipo sería una Declaración Unilateral de Independencia. Unas élites políticas incapaces de convocar una consulta «ilegal» son aún más incapaces de hacer una declaración así.

Los hechos creemos que demuestran, por tanto, que:

El único agente activo por la autodeterminación se encuentra en el pueblo y que CiU no es en ningún caso un aliado en la materialización de esta reivindicación.

Si la actual hoja de ruta hacia la independencia del Principado entra en una vía muerta, tendremos que estar preparados para poner sobre la mesa una estrategia de liberación nacional por los Países Catalanes a largo plazo, en la que un referéndum es sólo un capítulo o un instrumento, pero no el objetivo estratégico.

Esta estrategia debe ser capaz de reunir los movimientos populares en torno a un programa de Unidad Popular que incluya la independencia de los Países Catalanes como una de sus reivindicaciones básicas.

De la experiencia de estos últimos dos años habrá que analizar todo el resultado de la apuesta del independentismo en torno al trabajo político interclasista (referencialidad del "ANC) y de la territorialidad (independencia por fases). A nuestro entender, ha habido una incapacidad para transformar estos «sacrificios» ideológicos en acumulación de fuerza hacia el proyecto estratégico de la izquierda independentista.

Si la dirección política del proceso por parte de las élites del Principado es incapaz de materializar cualquier ruptura con España, habrá quedado demostrado una vez más que un proceso popular como el que ha defendido históricamente la Izquierda Independentista es el único posible.

El proceso popular que proponemos es, además, el único que, al pasar por encima de las leyes españolas, pasa por encima también de las fronteras españolas (entre comunidades y entre estados) y es parte, por tanto, del necesario proceso de construcción nacional.

Esta estrategia de liberación nacional debe ser válida para todo el territorio de los Países Catalanes y pasa necesariamente por la desobediencia y la ruptura. Tanto en la coyuntura de corto plazo (el propio 9-N) como en escenarios posteriores, la Izquierda Independentista ha dotado de un instrumento (Independència per Canviar-ho tot) y de una campaña (desobeïm) que han supuesto un primer intento de construir un movimiento autónomo de las clases populares para intervenir en la ola movilizadora independentista. Este modelo creemos que debe ser reforzado por todo el movimiento si no se quiere caer en el simple seguidismo de la hoja de ruta de las clases dirigentes.

¿Qué características debe tener este proceso popular hacia la independencia?

La socialización del programa de la Unidad Popular

La construcción del sujeto revolucionario que debe materializarse este programa

La creación de estructuras de alcance nacional que constituyan una alternativa a las

estructuras institucionales existentes

La creación de organizaciones sectoriales de alcance nacional en todos los ámbitos

La socialización de una estrategia concreta dirigida al "derribo del" Estado

De la crítica necesaria al actual proceso institucional no debemos deducir que no hay que esperar nada del actual escenario político. Al contrario, está lleno de oportunidades para que:

Pone en cuestión el marco político impuesto con los pactos de la Transición.

Otorga a los actores principales (el Estado y la Generalitat) un margen de maniobra muy limitado y por lo tanto un gran riesgo de cometer errores.

Da a los sectores populares un protagonismo y una capacidad de intervención, presión y desestabilización sin precedentes desde la Transición.

Por todo ello:

De cara al escenario concreto del 9-N, hay que promover el único escenario que puede cerrar o dificultar el desarrollo de un nuevo pacto entre Estado y Generalitat, es decir, una participación masiva en la consulta del 9-N en forma de votos a favor de la independencia.

De cara a los escenarios posteriores hay que promover la movilización masiva a favor de la independencia de los Países Catalanes en forma de lucha en la calle.

Para que estos factores terminen dando sus frutos en el camino hacia la liberación nacional y social de los Países Catalanes, creemos que es necesario que el pueblo actúe autónomamente de la burguesía y sus partidos desde estructuras de clase (es decir, no transversales). Con esta estrategia autónoma de las clases populares se puede conseguir, a medio plazo, convertir la reivindicación popular, la experiencia popular de la traición de los líderes y la indignación acumulada, en un proceso auténtico de autodeterminación por encima de las leyes españolas y de las fronteras (entre estados o entre autonomías) establecidas por éstas.

Este proceso es tan difícil como siempre lo ha sido. No hay atajos en el camino hacia la independencia y pensamos firmemente que la Izquierda Independentista no se puede dejar desorientar por los discursos que promueven un proceso de independencia indolora e interclasista, de la mano de las mismas élites que han dirigido durante décadas el autonomismo. Un proceso que, planteado en su versión legalista, es imposible de materializar. El proceso popular hacia la independencia es un camino difícil, pero creemos que es el único camino posible hacia la independencia de los Países Catalanes y la construcción de una sociedad socialista y feminista, objetivos políticos de nuestro movimiento.